

BILTEN KIP Oktobar 2006

Ovaj bilten je objavljen radi potpune informisanosti pravosudje Kosova u vezi delatnsoti Kosovskog Instituta za Pravosudje (KIP). Bilten je podeljen svim sudijama i tuziocima Kosova. Mesecni bilten KIP sadrzi naj interesenatnije publikacije koje su od interesa za sudije i tuzioce Kosova.

**Salih Mekaj
Sudija Okruznog Suda u Peci**

ZASTARELOST IZVRSENJA DOPUNSKIH KAZNI I MERA OBAVEZNOG TRETMANA

U V O D

Zastarelost krivicnog gonjenja i zastarelost izvršenja krivicnih sankcija predstavlja prestanak prava drzavnih organa za krivicno gonjenje izvrsioca krivicnih dela i izvršenje krivicnih sankcija izrecenih pravosnaznom presudom zbog isteka vremena.

Nakon isteka određenog roka za krivicno gonjenje i izvršenje krivicnih sankcija, na ovakav nacin iskljucuje se primena krivicnog zakona, vise ne postoji nikakvo pravo bilo u kom postupka za krivicno gonjenje pa i za izvršenje krivicne sankcije, ovo zbog isteka vremena i neblagovremenog postupanja ovlascenih organa.

Pitanje zastarelosti krivicnog gonjenja i izvršenje krivicnih sankcija, Krivicni zakon je to regulisao posebnim odredbama, predvidjeni su rokovi kojima

Kada se radi o izvršenju dopunskih kazni i mera obaveznog tretmana, zakonodavac je predvideo posebne rokove koji se ne baziraju u vreme trajanja dopunske kazne izrecene pravosnaznim resenjem ili presudom.

ovlasceni organia treba da se pridrzavaju u smislu postupanja shodno ovlasccenjima za krivicno gonjenje prema izvrsiocima krivicnih dela pa samim tim i izvršenje krivicnih sankcija. Ovlasceni organai su duzni da ex lege preduzmu odredjene proceduralne radnje, ovde ne dolazi u obzir volja lica protiv kojeg se sprovodi postupak za krivicno gonjenje, ili prema kojem je izrecena kazna koja treba da se izvrsi. Isti nemaju pravo da odustanu od efekta krivicnog gonjenja i krivicne sankcije.

Krivicnim Zakonom Kosova pitanje zastarelosti izvršenja krivicnih sankcija regulisano je na poseban nacin tako da je isti predvideo rokove zastarelosti imajuci u obzir duzinu izrecene kazne zatvora kao i visinu izrecene novcane kazne.

Poznato je da sve dopunske kazne koje su propisane u clanu 54 PKZK, mogu da se izricu zajedno sa glavnom kaznom i alternativnim kaznama, dok nikako kao posebne kazne, osim novcane kazne

koja može da se izriče i kao glavna kazna.

Odredbom člana 93 PKZK kojom se reguliše pitanje zastarelosti dopunskih kazni i mera obaveznog tretmana, ove kazne i mere, izuzev novčane kazne, isti

je rok zastarelosti kao kod onih slučajeva kada se izriče kao glavna kazna, iz tih razloga predviđeni su posebni rokovi koji nisu isti sa rokom zastarelosti glavne kazne.

ROK ZASTARELOSTI DOPUNSKJE KAZNA

U članu 93 st. 2 PKZK predviđen je rok zastarelosti dopunske kazne koji iznosi pet godina od dana pravosnažnosti presude.

Sve dopunske kazne koje su propisane u članu 54 PKZK jedino mogu da se samo zajedno izriču sa glavnom kaznom i alternativnim kaznama, dok nikako kao posebna kazna, osim novčane kazne koja može da se izriče kao glavna kazna.

Odredba člana 93 PKZK reguliše pitanje zastarelosti dopunske kazne i mera obaveznog tretmana, od značaja je da ove kazne i mere, osim novčane kazne za koju rok zastarelosti je isti kao u onim slučajevima kada se izriče kao glavna kazna, predviđeni su posebni rokovi zastarelosti koji se ne odnose na rok zastarelosti glavne kazne.

Postoje situacije kada je jednom presudom koja je postala pravosnažna izrečena glavna kazna zajedno sa nekom od dopunskih kazni, rok zastarelosti glavne kazne je kraći u odnosu na rok dopunske kazne ili obrnuto, rok zastarelosti dopunske

kazne je kraći u odnosu na rok zastarelosti glavne kazne.

Od značaja je da se ističe da zastarelost izvršenja dopunske kazne, isključujući ovde novčanu kaznu, rok zastarelosti dopunske kazne ponekad se slaže sa rokom zastarelosti dopunske kazne, ima slučajeva da se ovi rokovi ne slažu. Recimo, ako se prema jednom izvršiocu krivičnog dela izriče dopunska kazna iz člana 56 st.1 PKZK, zabrana obavljanja funkcije u javnoj administraciji ili u javnim službama u trajanju od pet godina, onda taj rok se u potpunosti slaže, ali u slučaju kad bi se kao dopunska kazna izriče mera lišavanja prava da bude biran iz člana 55 PKZK, onda rok zastarelosti ove kazne je duži u odnosu na dužinu kazne koja bi mogla da se izriče, ovo sve imajući u vidu da za takvo izvršeno krivično delo ova mera ne može da bude duža od tri godine.

Kada je reč o zastarelosti dopunskih kazni iz člana 54 st.2 PKZK, osim novčane kazne, shodno članu 93 st. PKZK rok zastarelosti iznosi pet godina od dana pravosnažnosti presude, bez obzira na dužinu izrečene kazne.

POČETAK ROKA ZASTARELOSTI DOPUNSKIH KAZNI

Od značaja je da se tretira pitanje početka zastarelosti dopunske kazne,

izuzev novčane kazne, dopunske kazne – oduzimanje predmeta i naloga za

objavljivanje presude, o čemu smatram da ne postoji nikakva dilema, rok zastarelosti teče od dana kada pravosnažnom presudom su izrečene ove kazne, bez obzira koja je kazna izrečena izvršiocu za određeno krivično delo.

U članu 93 st.2 propisano je da je zabranjeno izvršenje drugih dopunskih kazni nakon proteka pet godina od dana pravosnažnosti presude kojom je određena ova kazna. Imajući u obzir da kazne koje su predviđene u članu 54 st. 2 tačka 2,3,4,5,6 i 9 PKZK, shodno članu 63 st.2 mogu da budu izvršene samo nakon izdržavanja kazne zatvora, rok zastarelosti ne teče od dana pravosnažnosti presude iz razloga jer dopunska kazna postaje pravosnažna nakon izdržavanja kazne, stoga od ovog datuma treba da se računa rok zastarelosti, istekom ovog roka, dopunska kazna ne može da se izvrši. Obično se u presudi kojom je izrečena dopunska kazna označava vreme kada treba da se sprovede dopunska kazna nakon izdržavanja glavne kazne.

I u navedenim slučajevima veoma je teško da se odredi datum početka roka zastarelosti, jer ako je neko lice osuđeno na kaznu zatvora u trajanju od pet godina koji je upućen na izdržavanje iste, u međuvremenu isti je uslovno otpušten, ili doslo do pomilovanja kazne, onda smatram da u ovim slučajevima potrebno je da se od dana otpuštanja mora da se računa rok zastarelosti, a nikako od dana kada istice rok po osnovu presude, u članu 63 st. 2 PKZK predviđeno je da izvršenje dopunskih kazni počinje posle izdržavanja kazne zatvora.

Kao što se vidi ovo važi samo za dopunske kazne koje su izrečene zajedno sa dugotrajnom kaznom zatvora ili kaznom zatvora, dok nikako ne važe i za ostale kazne kao što su uslovna kazna, novčana kazna, jer u ovim slučajevima rok zastarelosti teče od dana pravosnažnosti presude.

Valja istaci, ako je dopunska kazna izrečena zajedno sa alternativnom kaznom polu- slobode, postavlja se pitanje kada teče rok zastarelosti dopunske kazne, ovo iz razloga jer osuđeno lice deo vremena provede u zatvoru, dok preostali deo vremena provede u izvršavanju svakodnevnih obaveza i aktivnosti određene od strane suda. Smatram da ovaj slučaj predstavlja izuzetak, potrebno je da se rok zastarelosti računa od dana pravosnažnosti presude a nikako od trenutka izdržavanja kazne. Radi ilustracije, poslužicu se sa jednim primerom, jedno lice osuđeno na kaznu zatvora polu slobodnog tipa zbog krivičnog dela ugrožavanje saobraćaja, nakon što je sud konstatovao da je isti zaposlen, da izdržava porodicu, istom je naložio da preko dana obavlja radne obaveze, dok noću treba da se javi u ustanovi za izdržavanje kazne, uporedo sa ovom kaznom istom je izrečena i mera zabrana upravljanjem motornim vozilom u trajanju od jedne godine, ja smatram da dopunska kazna može da se izvrši od dana pravosnažnosti, bez obzira što se isti nalazi na izdržavanju kazne polu slobodnog tipa, izrečena kazna zatvora mora da se izdržava u dva dela i to u obavljanju radnih obaveza na radnom mestu i preostali deo u ustanovi za izdržavanje kazne.

ZASTARELOST IZVRSENJA MERA OBAVEZNOG TRETMANA

U vezi zastarelosti mera obaveznog tretmana, smatram da je zakon veoma jasan, ove mere ne mogu da se izvrse nakon isteka roka od tri godine od dana pravosnaznosti presude sa kojom je izrecena mera, ovo bez obzira da li se radi o meri obaveznog tretmana kako je regulisao Uredbom br. 2004/34 u clanu

4 i 5. U slucajevima kada je takva mera izrecena uporedo sa kaznom zatvora, onda ova mera mora da se sprovede pre izdrzavanja kazne, ista se uracuna u izrecenu meru, tako da nema razloga da se ceka na sprovođenju ove mere, takodje ovde nema nikakvih nejasnoca u vezi pocetka roka zastarelosti.

PREKID IZVRSENJA DOPUNSKIH KAZNI I MERA OBAVEZNOG TRETMANA

Clan 93 PKZK nije na poseban nacin predvideo rokove za prekid zastarelosti, smatram da odredbu clana 94 treba primeniti srazmerno slucajevima kada je

u pitanje zastarelost dopunskih kazni bez obzira na prirodu i svrhu izricanja ovih mera.

Aktivnosti KIP-a Novembar 2006

Trening Praktičnih veština – Simulacija suđenja

Odnosi se na: Sudije građanskog prava
KIP će organizovati jednu praktičnu simulaciju suđenja za sudije parničare u regionu Pristine. Jedan problematičan slučaj je izabran iz sudske prakse za ovu namenu. Ovaj slučaj će ohrabriti učesnike da prodiskutuju probleme koji se odnose na slučaj i svakodnevnu sudsku praksu.

Planiran datum: 02 Novembar 2006

Seminar, Evropska Konvencija o Ljudskim Pravima

Odnosi se na sudije i tužioce iz Prizrenske Regije

KIP će nastaviti svoje treninge o Evropskoj Konvenciji o Ljudskim Pravima ovoga puta u Prizrenskoj Regiji. Biće to do-dnevni seminar čiji je cilj da pruži što detaljniji pregled o

primeni odredbe člana 5 i 6 Konvencije, u cilju poboljšanja profesionalnog znanja iz procesnog prava za sudije i tužioce sa Kosova iz procesnog prava Evropskog Suda za Ljudska Prava. Osam nacionalnih trenera, sudija i tužioca koji su overeni od strane Savete Evrope biće treneri na ovom seminaru.

Planiran datum: 03 i 04 Novembar 2006.

Radionica: Zaštita svedoka u trgovini ljudskim bićima

Odnosi se na : Sudije i tužioce

Cilj ove radionice je da prestavi i analizira probleme u sudskoj praksi, pogotovu mere za sprečavanje ovog fenomena, prava i zaštita žrtve u krivičnom postupku itd.

Planiran datum: 07 Novembar 2006

Seminar za porotnike u Gijlanskom regionu

Odnosi se na: Porotnike

Zasnovano na njihovom mandate I u okviru organizacije obuke za porotnike u regionima Kosova. KIP će organizovati jedan seminar za porotnike u Gjilanskom regionu. Trening će biti fokusiran na praktične aspekte o razvoju krivičnih I građanskih postupaka u kojima uloga porotnika je značajna, seminar će uključiti neke aspekte Etičkog kodeksa.

Planiran datum: 09 Novembar 2006

Trening Praktičnih veština – Simulacija suđenja

Odnosi se na: Sudije I tužioce

KJI će organizovati jednu practical simulation KIP će organizovati jednu praktičnu simulaciju suđenja za sudije krivičare I tužioce iz Mitrovačkog regiona. Jedan problematičan slučaj koji se odnosi na pritvor je izabran iz sudske prakse za ovu namenu. Nakon simulacije učesnici će prodiskutovati probleme koji se odnose na slučaj i svakodnevnu sudsku praksu u cilju njenog usklađivanja.

Planiran datum: 15 Novembar 2006

Seminar o Upravnom zakonu

Odnosi se na: Sudije građanskog prava
Seminar će se uglavnom fokusirati na administrativne rasprave, zaštita ustavnih prava i sloboda u upravnim sporovima, pokretanje parnice u upravnim raspravama, administrativni akt kao predmet upravne asprave . Sudska praksa će obuhvatiti različite poteškoće u cilju njihovog ostranjivanja.
Planiran datum: 17 Novembar 2006

Seminar - zakon o imovini – pravo svojine

Odnosi se na: Sudije građanskog prava

Predmeti diskusije na ovom seminaru biće uglavnom fokusirane na pitanja prava preče kupovine nepokretnosti, sticanjem prava svojine o nepokretnosti zasnovane na legalnoj osnovi, obstrukcije u posedovanju imovinske službenosti, sticanjem imovinske servitute zasnovane na posedovanju itd.

Planiran datum: 21 Novembar 2006

Radionica – Tumačenje I rukovođenje slučajevima,

Odnosi se na: Sudije I tužioce

KIP u saradnji sa Savetom Evrope organizovaće seminar na temu tumačenja I rukovođenje slučajevima I upravljanje sudom. Stručnjaci na ovom seminaru biće strani predavači predstavljajući najbolje moguće prakse po ovim pitanjima imaće mogućnost da prenesu svoje znanje učesnicima I pomoći im u njihovoj svakodnevnoj praksi.

Planiran datum: 23 Novembar 2006

Radionica – priprema sudskih odluka

Odnosi se na: Sudije I tužioce

KIP i Savet Evrope će organizovati seminar koji će se uglavnom fokusirati na pripremu sudskih odluka. Ovoga puta će opet biti stručnjaci strani predavači. Ovaj seminar će uglavnom biti fokusiran na tehničke I moderne forme priprema sudskih odluka u cilju omogućavanja sudijama sa Kosova da budu na istom nivou kao I međunarodno pravosuđe.

Planiran datum: 24 Novembar 2006

Radionica o Etičkom Kodeksu

Odnosi se na: Sudije I tužioce iz Prištinske regije

U okviru svojih radnih aktivnosti u regionu Kosova. KIP će organizovati jedan seminar na temu Etičkog kodeksa. Ovoga puta korisnici ovog seminara bi će sudije i tužioci iz regije Priština. Cilj ovog treninga je da pruži što detaljniji pregled iz iskustva i prakse. Posebni elementi diskusije biće o nezavisnosti

sudija. Trening će biti fokusiran na poziciju sudija kao individualnog donosioca odluke i donosioca odluke u veću

Planiran datum: 30 Novembar 2006